

Αθήνα, 11 Οκτωβρίου 2013
Αριθ. Πρωτ. Φ. 1300.2/40543/2013
Πληροφορίες:
Μ. Γιαννακουλοπούλου
Α. Σαλαμαλίκη
Δ. Φιλιππάκη

Προς:

κ. Λέανδρο Ρακιντζή
Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης
Λ. Κηφισίας 1
11523, Αθήνα

Κοινοποίηση:

Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας &
Κλιματικής Αλλαγής
Γενική Διεύθυνση Πολεοδομίας
Διεύθυνση Ο.Κ.Κ
Μεσογείων- Τρικάλων 36
11526, Αθήνα

Θέμα: Διαδικασίες κατεδάφισης τελεσιδίκως κριθεισών αυθαιρέτων κατασκευών

Σχετ. :

1. Το υπ'αρ. ΓΕΔΔ/Φ1181.12/18487/11-09-2013 έγγραφο του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης
2. Το υπ'αρ. 26427/14-07-2011 έγγραφο της Δ/νσης Ο.Κ.Κ. του Υ.Π.Ε.Κ.Α.

Αξιότιμε κ. Ρακιντζή,

Σε συνέχεια των ανωτέρω σχετικών που αφορούν τις διαδικασίες τελεσιδίκως κριθεισών αυθαιρέτων κατασκευών, σας γνωρίζουμε ότι ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο εξέτασης αναφορών, έλαβε υπόψη του τα κάτωθι στοιχεία:

1. Την παρ. ΙΙ περ. 45 του άρθρου 280 του Ν. 3852/2010, σύμφωνα με την οποία *“...η εκτέλεση αποφάσεων κατεδάφισης αυθαιρέτων κτισμάτων ή κατασκευών, που εκδίδονται από την αρμόδια υπηρεσία του δήμου, κατά ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του π.δ. 267/1998 (ΦΕΚ 195Α') και της σχετικής διαδικασίας..”* εμπίπτει στις αρμοδιότητες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

2. Το άρθρο 6 του π.δ. 267/1998, στο οποίο αφενός μεν δεν προβλεπόταν έκδοση απόφασης κατεδάφισης αυθαιρέτων κτισμάτων ή κατασκευών και αφετέρου η αναφορά στον οικείο Νομάρχη αφορούσε την αρμοδιότητα περί έγκρισης συγκρότησης συνεργείων κατεδάφισης.
3. Τις διατάξεις του άρθρου 4 του π. δ. 267/1998 σύμφωνα με τις οποίες το αυθαίρετο καθίσταται τελεσιδίκως κατεδαφιστέο, είτε με την απόφαση της Επιτροπής κρίσης της ενστάσεως, η οποία είναι οριστική, είτε μετά την άπρακτη παρέλευση της τασσομένης προθεσμίας υποβολής ενστάσεως, η οποία σημειώνεται ότι κατά τα παγίως κριθέντα (βλ. ΣΤΕ 3867/2007, 251/2007, 2068/2003), συνιστά ενδικοφανή προσφυγή κατά την έννοια του άρθρου 45 παρ. 2 του π.δ.18/1989. Επίσης, με τις ρυθμίσεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (άρθρο 217, Ν. 2717/1999) δεν προβλέπεται ανακοπή κατά της απόφασης της Επιτροπής κρίσεως αυθαιρέτων, στην οποία ενσωματώνεται η προσβληθείσα με ένσταση (ενδικοφανής προσφυγή) έκθεση αυτοψίας και η περιεχόμενη σ' αυτήν πράξη υπολογισμού και επιβολής προστίμων. Επιπλέον, απαραδέκτως πλήττεται αυτοτελώς η έκθεση αυτοψίας με αίτηση ακυρώσεως, εφόσον μετά την έκδοση της απόφασης της Επιτροπής κρίσεως αυθαιρέτων, απώλεσε την εκτελεστότητά της, ενσωματωθείσα στην απόφαση της Επιτροπής (ΣΤΕ 1935/1996, 4595/1995), η οποία είναι και η μόνη παραδεκτως προσβαλλόμενη πράξη (ΣΤΕ 1132/1998)¹.
4. Επίσης, από τις διατάξεις του άρθρου 4 του π.δ 267/1998, συνάγεται ότι δεν αποτελεί εκτελεστή διοικητική πράξη και συνεπώς δεν προσβάλλεται παραδεκτως με αίτηση ακυρώσεως η απόφαση του (πρώην) Νομάρχη και νυν Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με την οποία απλώς ορίζεται ημερομηνία κατεδάφισης αυθαιρέτου κατασκευής, δεδομένου ότι αυτή έχει το χαρακτήρα απλής πράξης εκτέλεσεως² της απόφασης περί απόρριψης ενστάσεως κατά της εκθέσεως αυτοψίας, δυνάμει της οποίας έχει χωρήσει ο χαρακτηρισμός ως αυθαίρετης της οικείας κατασκευής και κατά της οποίας και μόνο χωρεί αίτηση ακυρώσεως (ΣΤΕ 2500/1991, 1411/1990, 3315, 541/1989)³. Ταυτόχρονα, η αναφερόμενη στην παρ. ΙΙ περ. 45 του άρθρου 280 του Ν. 3852/2010 «*απόφαση κατεδάφισης*» εκ μέρους της αρμόδιας υπηρεσίας του Δήμου έχει βεβαιωτικό χαρακτήρα και επομένως στερείται

¹ Βλ. σχετικά, Κων. Β. Χιώλου, Αρχείο Νομολογίας, Περίοδος Β' (ΝΓ'), έτος 2002, σελ. 130 επ.

² Επαμεινώνδας Π. Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τόμος 2, 13^η έκδοση, 2010, Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 107 επ. «...Δεν προσβάλλονται παραδεκτως με αίτηση ακυρώσεως πράξεις των διοικητικών οργάνων που στερούνται εκτελεστότητας...Οι κυριότερες είναι...πράξεις εκτέλεσης που ενεργούνται μετά την έκδοση της διοικητικής πράξης και έχουν ως σκοπό την εκτέλεσή της (ΣΕ 2937, 4571, 5215/1987)...».

³ Βλ. σχετικά, Κων. Β. Χιώλου, Αρχείο Νομολογίας, Περίοδος Β' (ΝΓ'), έτος 2002, σελ. 130 επ.

εκτελεστότητας⁴, ενώ δεν αποτελεί προϋπόθεση για την εκτέλεση της κατεδάφισης.

5. Το άρθρο 31 παρ. β του Ν. 4030/2011, όπως αυτό ισχύει, σύμφωνα με το οποίο τα Συμβούλια Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΣΥΠΟΘΑ) έχουν την αρμοδιότητα να εξετάζουν τις προσφυγές κατά των πράξεων ή παραλείψεων των οργάνων των Υ.ΔΟΜ., που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του εν λόγω νόμου και της νομοθεσίας περί αυθαιρέτων.
6. Το άρθρο 38 του Ν. 4178/2013 περί αρμοδιοτήτων της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεώρησης και Κατεδάφισης Αυθαιρέτων (ΕΥΕΚΑ) και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, σχετικά με τη διαδικασία υλοποίησης των κατεδαφίσεων αυθαιρέτων κατασκευών⁵.

Επί τη βάσει των ανωτέρω αναφερομένων στοιχείων, η Αρχή στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της έχει εκφράσει⁶ τις επί του θέματος απόψεις της σύμφωνα με τις οποίες:

- Η τελεσιδικώς κριθείσα έκθεση αυτοψίας αυθαιρέτων κατασκευών (είτε σε διοικητικό στάδιο, είτε με την εξάντληση των προβλεπόμενων ενδίκων βοηθημάτων και μέσων), αποτελεί εκτελεστή διοικητική πράξη – απόφαση, τόσο επιβολής των διοικητικών προστίμων, όσο και της εκτέλεσης της κατεδάφισης αυτών. Καθίσταται ταυτόχρονα σαφές ότι, κατόπιν της ως άνω τελεσιδικίας δεν απαιτείται και δεν προβλέπεται η έκδοση οποιασδήποτε νέας απόφασης κατεδάφισης για την ίδια κατασκευή.
- Αρμόδια για την εκτέλεση της κατεδάφισης των τελεσιδικώς κριθεισών αυθαιρέτων

4 Επαμεινώνδας Π. Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τόμος 1, 13^η έκδοση, 2010, Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 120 : «...βεβαιωτικές πράξεις που εκδίδονται χωρίς νέα ουσιαστική έρευνα, βάσει των ίδιων πραγματικών δεδομένων και δηλώνουν εμμονή της Διοίκησης σε προγενέστερη ρύθμιση...Οι βεβαιωτικές πράξεις δεν έχουν χαρακτήρα διοικητικής πράξης, στερούνται εκτελεστότητας...».

⁵ Οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις για την υλοποίηση των κατεδαφίσεων, είτε προκηρύσσουν διαγωνισμό για την ανάθεση εργολαβίας σε ιδιώτες εργολήπτες, είτε συγκροτούν συνεργεία κατεδάφισης με ίδια τεχνικά μέσα. Επίσης, μπορούν να ζητούν τη συνδρομή σε τεχνικά μέσα και χειριστές από τους κατά περίπτωση εμπλεκόμενους ΟΤΑ. Από τον Απρίλιο 2010 έχει τεθεί σε λειτουργία ηλεκτρονική εφαρμογή για την απογραφή των μηχανημάτων των ΟΤΑ, σύμφωνα με την υπ' αρ πρωτ.: 17282/01.04.2010 εγκύκλιο (βλ. ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών http://www.ypes.gr/el/Regions/katagrafi_mixanimaton_ota/apogegrammena_mixanimata_ota/).

⁶ Χαρακτηριστικές περιπτώσεις υποθέσεων αποτελούν: α. η υπ' αρ. φακέλου *** σχετικά με κατεδάφιση κεραιάς κινητής τηλεφωνίας στο Ηράκλειο - Κρήτης, β. η υπ' αρ. φακέλου *** σχετικά με αυθαίρετη κατασκευή και λειτουργία κεραιάς κινητής τηλεφωνίας στην Κέρκυρα, γ. η υπ' αρ. φακέλου *** περί κατεδάφισης αυθαιρέτων κατασκευών στο ρέμα Αχερούνων Σκύρου και δ. οι αρ. φακέλου ***, ***, ***, *** υποθέσεις καθώς και το Πόρισμα του Κύκλου Ποιότητας Ζωής του Συνηγόρου του Πολίτη με θέμα: «Κατεδάφιση αυθαιρέτων περιφράξεων και περιορισμός πρόσβασης στον αιγαλό στους Δήμους Ν. Προποντίδας και Κασσάνδρας, Χαλκιδικής» (βλ. σχετικά στην ιστοσελίδα του Συνηγόρου του Πολίτη http://www.synigoros.gr/?i=quality-of-life.el.diadikasia_peri_ay8airetwn.122329).

κατασκευών, κατά τα ανωτέρω, είναι η οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση συνεπικουρούμενη όποτε, όπως και όπου αυτό προβλέπεται από την ΕΥΕΚΑ και από τους εκ των ισχυουσών διατάξεων αρμοδίους φορείς.

Με τιμή

Καλλιόπη Σπανού

Συνήγορος του Πολίτη